

**BESZÁMOLÓ LUCFALVA KÖZÖS ÖNKORMÁNYZATI HIVATALA, A
HOZZÁ TARTOZÓ KÖZSÉGEK ÖNKORMÁNYZATAI, AZOK
INTÉZMÉNYEI, A ROMA ÉS SZLOVÁK NEMZETISÉGI
ÖNKORMÁNYZATOK 2024. ÉVI BELSŐ ELLENŐRZÉSÉRŐL**

Összeállította: Győriné Új Mária
belső ellenőr

**LUCFALVA KÖZÖS ÖNKORMÁNYZATI HIVATALA ÉS A HOZZÁ
TARTOZÓ ÖNKORMÁNYZATOK, INTÉZMÉNYEK, A ROMA ÉS**

SZLOVÁK ÖNKORMÁNYZATOK 2024. ÉVI BELSŐ ELLENŐRZÉSI BESZÁMOLÓJA

Lucfalva Közös Önkormányzati Hivatala és a hozzátartozó önkormányzatok, intézmények, a roma és szlovák önkormányzatok 2024. évi éves belső ellenőrzési tervét a költségvetési szervek belső kontrollrendszerét és belső ellenőrzésének rendjét szabályozó 370/2011. (XII.31.) kormányrendelet (Bkr.) 31 §-nak rendelkezései szerint és az államháztartásért felelős miniszter által kiadott szakmai módszertani útmutató tartalmát figyelembe véve állítottam össze az Önkormányzatok vezetésével. A terv a kockázatelemzés alapján felállított prioritásokon és a rendelkezésre álló erőforrásokon alapult.

I. ÖSSZEFOGLALÓ

A belső kontrollrendszeréről és a belső ellenőrzésről szóló 370/2011. (XII. 31.) kormányrendelet 15. § (1) (a továbbiakban: Kormányrendelet) bekezdése, valamint az Áht. 70. § (1) bekezdése szerint a belső ellenőrzés kialakításáról, megfelelő működtetéséről és függetlenségének biztosításáról Lucfalva Közös Önkormányzati Hivatala, nemzetiségi önkormányzatai és a hozzá tartozó önkormányzatok, intézmények gondoskodtak, illetve a belső ellenőrzés működéséhez szükséges feltételeket biztosították.

A belső ellenőrzési feladatokat, valamint a belső ellenőrzési vezető feladatait 2024. évben egy fő belső ellenőr megbízási szerződéssel látta el.

A belső ellenőr az ellenőrzéseket a kormányrendelet, valamint a Belső ellenőrzési kézikönyvben leírtak szerint hajtotta végre.

Az ellenőrzési témákat kockázatelemzés alapján határozta meg.

Az adott területeken végzett ellenőrzésekről jelentést, feljegyzést, elemzést készített, valamint szóbeli tájékoztatást adott.

Javaslatokat fogalmazott meg az ellenőrzés során feltárt problémák kijavításának módjára. Ellenőrzései során elsődleges szempont volt a szabályosság, hatékonyság és a gazdaságosság.

A belső ellenőr ellátta az ellenőrzéssel kapcsolatos feladatokat.

A Bkr. 24.§ (1) bekezdése értelmében költségvetési szervnél belső ellenőrzési tevékenységet az Áht. 70. § (4) bekezdésében meghatározott engedéllyel rendelkező személy végezhet. A belső ellenőr: Győriné Új Mária regisztrációs száma: 5114472.

Győriné Új Mária 2023-ban teljesítette előírt továbbképzési kötelezettségét az ÁBPE-továbbképzése keretében.

2024-ben a belső ellenőr az alábbi feladatokat látta el:

- Elkészítette a kockázat elemzéssel megalapozott 2025. éves ellenőrzési tervet.
- Végrehajtotta az ellenőrzési feladatokat, elemzéseket készített.
- Elkészítette a 2024. évi összefoglalót.

II. 2024. évi ellenőrzések

Az ellenőrzés tárgya:

Lucfalva Közös Önkormányzati Hivatala és a hozzátartozó önkormányzatok helyi adózási rendszerének vizsgálata.

Az ellenőrzés célja:

A szabályzatok, adórendeletek tartalma, időszerűsége, a folyamatok előkészítettsége, a rendszerek kialakítása, az intézkedések felülvizsgálata, megfelelése a törvényi előírásoknak, Annak vizsgálata, hogy a Lucfalva Közös Önkormányzati Hivatala esetében a helyi adózási rendszer működése megfelelően szabályozott-e?

Az ellenőrzés részletes megállapításai:

1. Szabályozási körülmények

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. § szerint a képviselő-testület Gazdasági programot hagyott jóvá, ilyen formában az adó politikai célkitűzéseket megfogalmazták.

Lucfalva Község Önkormányzata

I. A helyi adókról általában

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok közé sorolja a helyi adóval, gazdaságszervezéssel és a turizmussal kapcsolatos feladatokat.

Az önkormányzat Képviselő-testületének egyik alapjoga, hogy önkormányzati rendelet útján a helyi adóztatást szabályozza.

A települési önkormányzatok alapvető feladata a közhatalom helyi közügyekben való gyakorlása mellett a helyi közszolgáltatások biztosítása. E feladatnak a helyi sajátosságokhoz és igényekhez igazítható ellátása elengedhetetlenné teszi az önkormányzatok önálló gazdálkodása feltételeinek megteremtését. A gazdasági önállósulás egyik eszköze a helyi adók rendszere.

A helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (a továbbiakban. Htv.) 1.§ (1) bekezdése alapján e törvény felhatalmazása és rendelkezései szerint a települési önkormányzat képviselő-testülete rendelettel az illetékességi területén helyi adókat vezethet be.

A Htv. alapján a helyi adózás struktúrája három fő rendszerelemre épül, nevezetesen: vagyoni típusú adók, a kommunális adók és a helyi iparüzési adó. Az önkormányzat képviselő testülete a helyi adók fajtáit és mértékét nem eredeti

jogalkotói hatáskörében, hanem felhatalmazás alapján megalkotott önkormányzati rendeletben állapíthatja meg, így a helyi adóztatás kereteit és feltételeit biztosítja az önkormányzati rendelet. A helyi jogalkotás során nem léphet túl a törvényi kereteken, az önkormányzat csak a Htv.-ben meghatározott esetekben és mértékig jogosult önálló szabályokat alkotni. Az uniós szabályozással összhangban a Htv. a 2003. évtől jelentősen korlátozza az önkormányzatok kedvezmény-, mentesség-nyújtási lehetőségét. Különösen érinti ez a vállalkozások részére biztosítható, illetve korlátozottan nyújtható kedvezményi, mentességi szabályokat.

A helyi adóztatás során az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvényben (a továbbiakban: Art.) foglalt szabályok szerint jár el az adóhatóság. Az eljárás során az adóigazgatásirendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény, valamint végrehajtási eljárás során az adóhatóság által foganatosítandó végrehajtási eljárásokról szóló 2017. évi CLIII. törvény szabályait alkalmazzák.

II. Helyi adók rendszere és értékelése Lucfalva Község Önkormányzatánál

Lucfalva Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a jelenleg hatályos központi jogszabály alapján megalkotta a magánszemélyek kommunális adójáról szóló önkormányzati rendeletét, valamint a helyi iparüzési adóról szóló önkormányzati rendeletét.

A gépjárműadóról szóló 1991. LXXXII. törvény rendelkezései szerint, a gépjárműadóval kapcsolatos feladatokat 2021. január 1. napjától kezdődően a Nemzeti Adó- és Vámhivatal látja el.

A helyi iparüzési adó tekintetében említést kell tennünk a 2021. december 31 -ig hatályban lévő 639/2020 (XII.22.) Kormányrendeletben foglaltakról, mely a helyi iparüzési adó mértékének csökkentéséről rendelkezett a pandémiás helyzetben.

„A 2021. évben végződő adóévben azon, a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (a továbbiakban. Htv.) szerinti vállalkozó (a továbbiakban. vállalkozó) esetén, amely azzal felel

meg a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvény

(a továbbiakban: KKV törvény) szerinti mikro-, kis- és középvállalkozássá minősítés feltételeinek, hogy esetében a KKV törvény 3. (1) bekezdés b,) pontjában meghatározott nettó

árbevétel vagy mérlegfőösszeg értékhatár legfeljebb 4 milliárdforint (a továbbiakban. mikro-,

kis- és középvállalkozás), a helyi iparüzési adó mértéke 1 százalék, ha a 2021. évben végződő

adóévben alkalmazandó önkormányzati rendeletben megállapított adómérték több, mint 1 százalék”

Az 1990. évi C. törvény helyi adókról rendelkezett az adó mértékéről 2022. január 1 -jét követően az alábbiak szerint:

- *51/L.§ (1) A 2021. évben végződő adóévben azon vállalkozó esetén, amely azzal felel meg a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban. KKV törvény) szerinti mikro-, kis- és középvállalkozássá minősítés feltételeinek, hogy esetében a KKV törvény 3. (1) bekezdés b) pontjában meghatározott nettó árbevétel vagy mérlegfőösszeg értékhatár legfeljebb 4 milliárd forint (a továbbiakban: mikro-, kis- és középvállalkozás), a helyi iparüzési adó mértéke - az 51/N §-ra figyelemmel - 1 százalék, ha a 2021. évben végződő adóévben alkalmazandó önkormányzati rendeletben megállapított helyi iparüzési adómérték több, mint 1 százalék.*
- *(2) Az (1) bekezdés szerinti rendelkezés - ha az ott meghatározott feltételek a vállalkozó esetén a 2022-ben végződő adóévben fennállnak - alkalmazható a 2022. évben végződő adóévben is.*
- *(3) Annak a naptári évtől eltérő üzleti évet választó mikro-, kis- és középvállalkozásnak, amely a tevékenységét*
 - a) 2021-ben kezdte meg.*
 - aa) az (1) bekezdést a 2021. évben kezdődő adóévében,*
 - ab) a (2) bekezdést a 2022. évben kezdődő adóévében,*
 - b) 2022-ben kezdte meg, a (2) bekezdést a 2022. évben kezdődő adóévében kell alkalmaznia.*

1. Vagyoni típusú adók

1.1. Magánszemélyek kommunális adója

A 2023. adóévben a költségvetésben a magánszemélyek kommunális adója tekintetében 800.000.- Ft került betervezésre, és a befolyt adó bevétel 687.415.- Ft volt.

2. Kommunális jellegű adók

2.1. Helyi iparüzési adó

Adóköteles az önkormányzat illetékességi területén állandó vagy ideiglenes jelleggel végzett vállalkozási tevékenység. Az adó alanya a vállalkozó. Adóköteles iparúzési tevékenység alatt a vállalkozó e minőségében végzett nyereség-, illetőleg jövedelemszerzésre irányuló tevékenysége értendő. A vállalkozó állandó jellegű iparúzési tevékenységet végez az önkormányzat illetékességi területén, ha ott székhellyel, telephellyel rendelkezik, függetlenül attól, hogy tevékenységét részben vagy egészben székhelyén (telephelyén) kívül folytatja. Az adókötelezettség az iparúzési tevékenység megkezdésének napjával keletkezik és a tevékenység megszüntetésének napjával szűnik meg.

Allandó jelleggel végzett iparúzési tevékenység esetén az adó alapja a nettó árbevétel, csökkentve az eladott áruk beszerzési értéke és a közvetített szolgáltatások értéke együttes összegével, az alvállalkozói teljesítések értékével, az anyagköltséggel, továbbá az alapkutatás, alkalmazott kutatás, kísérleti fejlesztés adóévben elszámolt közvetlen költséggel.

A vállalkozót a helyi iparúzési adóban adóelőleg fizetési kötelezettség terheli, melyet félévi részletekben, az adóév március 15-ig, illetve szeptember 15-ig köteles önadózás keretében megfizetni. A vállalkozó a megfizetett adóelőleg és az adóévre megállapított tényleges adó különbözetét az adóévet követő év május 31-ig köteles megfizetni, illetőleg ettől az időponttól igényelheti vissza. 2023. évben a társasági adóelőlegnek az adóévi várható fizetendő adó összegére történő kiegészítésére kötelezett vállalkozónak az iparúzési adóelőleget a várható éves fizetendő adó összegére (feltöltési kötelezettség) az adóév december 20. napjáig már nem kellett kiegészítenie. Az ideiglenes jelleggel végzett tevékenység utáni iparúzési adót legkésőbb a tevékenység befejezése napját követő hó 15. napjáig kell megfizetni.

A 61/2022.(II.28) Kormányrendelet 1.§ alapján, a települési önkormányzatok a 2023. évben kieső iparúzési adó bevételével megegyező összegben a központi költségvetésből támogatásra jogosultak.

2023. évi költségvetésükben 1.800.0000.- Ft összegben került tervezésre a helyi iparúzési adó, a módosított előirányzat 2.300.000,- Ft volt, a befolyt összeg 2.137.312.- Ft volt.

III. A települési önkormányzatokat megillető átengedett bevételek

Termőföld bérbeadásából származó jövedelem

A magánszemélyek földhaszon-bérbeadásból származó jövedelem adóztatása 1998. január 1.napjától került az önkormányzati adóhatóság hatáskörébe. 2017-2023. években befizetés nem történt. Mindezek oka, hogy 2003. január 1-jétől mentesül az adó alól a termőföld- bérbeadásából származó bevétel, ha a termőföld haszonbérbeadása alapjául szolgáló, határozott

időre kötött megállapodás (szerződés) alapján a haszonbérlet időtartama az 5 évet eléri. Mint ahogy várható volt, sok ilyen szerződést kötöttek, és még több ilyen hosszú távú szerződés fog köttetni.

IV. A települési önkormányzatokat megillető egyéb bevételek (adók módjára történő behajtás)

Magyarország 2023. évi központi költségvetéséről szóló 2022 évi XXV. törvény tartalmaz rendelkezéseket az önkormányzatokat megillető egyéb bevételeket illetően.

„42. § (1) A települési önkormányzatot illeti meg

a) a települési önkormányzat jegyzője által jogerősen kiszabott környezetvédelmi bírság 100%-a,

b) a fővárosi és vármegyei kormányhivatal által a települési önkormányzat területén – a veszélyhelyzet kihirdetését megalapozó eseménnyel összefüggésben jogerősen kiszabott környezetvédelmi bírságok kivételével – kiszabott, és abból befolyt környezetvédelmi bírságok összegének 30%-a,

c) a közúti közlekedésről szóló törvény végrehajtására kiadott kormányrendeletben meghatározott jogsértésre (a továbbiakban: közlekedési szabályszegés) tekintettel kiszabott – a bírságot kiszabó szervre tekintet nélkül – közigazgatási bírság behajtásából, illetve végrehajtásából származó bevétel 40%-a, ha a behajtást, illetve a végrehajtást a települési önkormányzat jegyzője önkormányzati adóhatósági jogkörében eljárva foganatosította,

d) a települési önkormányzat területén a közlekedési szabályszegések után a közterület-felügyelő által kiszabott közigazgatási bírság behajtott összegének 100%-a, és

e) a termőföld bérbeadásából származó jövedelem utáni – a földterület fekvése szerinti települési önkormányzat által beszedett – személyi jövedelemadó 100%-a.

(2) A szabálysértési pénz- és helyszíni bírság, valamint a közigazgatási bírság végrehajtását kérő szerv költségminimum megelőlegezésére nem köteles.

Az adózás adminisztratív terheit növelné, de mivel önkormányzathoz nem érkezik ezzel kapcsolatos megkeresés, így sem többletmunka, sem bevétel nem származik belőle.

Behajtási cselekmények

Amennyiben az adóalanyok határidőben nem fizetik meg az adót, a behajtás iránti eljárásban a törvény szabályai szerint végrehajtási cselekményekre kerülhet sor. Elsősorban fizetési felszólításokat küldünk az adótartozás rendezésére. Ha ez nem vezet eredményre, akkor kerül sor a végrehajtási eljárásra, mely során

elrendeljük a munkabérből, illetve a nyugellátásból történő levonást, illetve azonnali beszedési megbízást bocsátunk ki az adós számlájára. 2023-ban a feltárt adó tartozások, felszólítás után realizálódtak, így szankciót nem kellett alkalmazni.

V. Talajterhelési díj

Talajterhelési díjat annak az ingatlan-tulajdonosnak/kibocsátónak kell fizetni, aki a műszakilag rendelkezésre álló közcsatornára nem köt rá, és helyi vízgazdálkodási hatósági, illetve vízjogi engedélyezés hatálya alá tartozó szennyvízelhelyezést - ideértve a szennyvíztározót is —alkalmaz. A törvényi szabályozás szerint az önkormányzat a beszedett talajterhelési díjat a környezetvédelmi alapjában elkülönítve köteles kezelni, környezetvédelmi célok megvalósításához. A talajterhelési díjkiszámítása az egységdíj (1200 Ft/m³) és a területérzékenységi szorzó alapján történik (községünkben a területérzékenységi szorzó 1,5). Bevétel 2023. évben 68.391 Ft, akik ingatlana nincs a közcsatornára kötve.

VI. Adó és értékbizonyítvány

Az adó-és értékbizonyítvány kiállítása szintén a helyi adóhatóság feladata. Adó-és értékbizonyítvány kiállítása hatósági megkeresésre vagy ügyfél kérelmére térítésmentesen történik akkor, ha annak kiállítását jogszabály írja elő a jegyzőnek.

Ezek a jogszabályok a következők:

— A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.) 140. (1) bekezdés,

—A hagyatéki eljárásról szóló 2010. évi XXXVIII. törvény 26.§ (1) bekezdés,

—A gyámhatóságokról, valamint gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997.

(IX. 10.) Korm. rendelet 153. (1) bekezdés b) pont, 78. (1) bekezdés ac) pont,

—A lakáscélú állami támogatásokról szóló 12/2001. (I.31.) Korm. rendelet 21/A. (9) bekezdés b) pont.

Minden más esetben az adó- és értékbizonyítvány kiállítása 4.000.- Ft illeték megfizetése mellett történik.

VII. Összegzés

A táblázat alapján a község adóbevételeit tekintve az iparűzés adóbevétele teszi ki a legjelentősebb részt.

	Előirányzat	Teljesítés	Teljesítés %
Magánszemélyek komm.	800.000,-	687.415,-	85,9

adója			
Iparüzési adó	2.300.000,-	2.137.312,-	92,9
Talajterhelési díj	-	68.391,-	-
összesen	3.100.000,-	2.893.118,-	93,3

A helyi adó szakrendszerben használt ASP-szolgáltatás az önkormányzatok számára kötelezően alkalmazandó elektronikus ügyintézési felület. 2022. decemberében megtörtént verzióváltás eredményeként egy béta fázisban lévő programot bocsájtottak a felhasználók rendelkezésére, mely tovább nehezítette az amúgy is megfeszített munkatempót.

Mind az adózóknak, mind a dolgozóknak ebben a napról napra változó jogszabályi környezetben kell helytállniuk, szem előtt tartva, hogy az önkormányzatnak minden eddiginél

nagyobb szüksége van az adóbevételekre. Az adó dolgozói minden körülmények között próbálnak segítséget nyújtani az adózóknak a helyi adózást, bevallást és befizetést illetően, ugyanakkor igyekeznek minden tőlük telhetőt megtenni annak érdekében, hogy ebben a nehéz gazdasági helyzetben a lehető legmagasabb összegű bevétel elérésével segítsék az önkormányzat gazdálkodását.

A hátralékok számviteli beszámolóban, mérlegben történő kimutatásának helyessége

A települési önkormányzat hatáskörébe tartozó adók és adók módjára behajtandó köztartozások nyilvántartásáról, kezeléséről és elszámolásáról szóló 13/1991.(V. 21.) PM rendelet 2. § (2) g) pontjában előírt, végrehajtási eljárás nyilvántartásának feltöltése az ellenőrzés időszakában is folyamatban van.

A helyi adókkal kapcsolatos követelések tekintetében a mérlegvalódiság biztosítása érdekében szükséges a behajthatatlan követelések kivezetése a számviteli nyilvántartásokból, ami egyúttal nem minősül követelés elengedésnek.

Az adózás rendjéről szóló 2003. XCII. törvény 162. § (1) bekezdése alapján a végrehajtási eljárást lefolytató adóhatóság végrehajtható vagyon hiányában az adózó adótartozását behajthatatlannak minősíti és végrehajthatóvá válásáig, illetve a végrehajtáshoz való jog elévüléséig ezen a jogcímen tartja nyilván.

Az Art. 162. § (3) bekezdése szerint az adótartozást megállapító adóhatóság nyilvántarthatja behajthatatlanként a 10 000 forintot meg nem haladó

adó tartozást, ha a behajtás érdekében szükséges intézkedés megtétele a tartozással arányban nem álló költségeket eredményezne.

Ezen adó tartozásokról az adóhatóságnak a 13/1991. (V. 21.) PM rendelet 2. § (2) d) pontja szerint külön nyilvántartást kell vezetni.

Ezeket a tételeket nem törli, csak a költségvetés felé történő adatszolgáltatáshoz behajthatatlanságra megjelöli, és a hátralékos listában nem szerepelteti. Egy esetleges befizetés érkezése esetén viszont a tétel „feléled”, és elszámolásra kerülhet.

Nagykeresztúr Község Önkormányzata

I. A helyi adókról általában

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok közé sorolja a helyi adóval, gazdaságszervezéssel és a turizmussal kapcsolatos feladatokat.

Az önkormányzat Képviselő-testületének egyik alapjoga, hogy önkormányzati rendelet útján a helyi adóztatást szabályozza.

A települési önkormányzatok alapvető feladata a közhatalom helyi közügyekben való gyakorlása mellett a helyi közszolgáltatások biztosítása. E feladatnak a helyi sajátosságokhoz és igényekhez igazítható ellátása elengedhetetlenné teszi az önkormányzatok önálló gazdálkodása feltételeinek megteremtését. A gazdasági önállósulás egyik eszköze a helyi adók rendszere.

A helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (a továbbiakban. Htv.) 1. (1) bekezdése alapján e törvény felhatalmazása és rendelkezései szerint a települési önkormányzat képviselő-testülete rendelettel az illetékességi területén helyi adókat vezethet be.

A Htv. alapján a helyi adózás struktúrája három fő rendszerelemre épül, nevezetesen: vagyoni típusú adók, a kommunális adók és a helyi iparüzési adó. Az önkormányzat képviselő testülete a helyi adók fajtáit és mértékét nem eredeti jogalkotói hatáskörében, hanem felhatalmazás alapján megalkotott önkormányzati rendeletben állapíthatja meg, így a helyi adóztatás kereteit és feltételeit biztosítja az önkormányzati rendelet. A helyi jogalkotás során nem léphet túl a törvényi kereteken, az önkormányzat csak a Htv.-ben meghatározott esetekben és mértékig jogosult önálló szabályokat alkotni. Az uniós szabályozással összhangban a Htv. a 2003. évtől jelentősen korlátozza az önkormányzatok kedvezmény-, mentesség-nyújtási lehetőségét. Különösen érinti

ez a vállalkozások részére biztosítható, illetve korlátozottan nyújtható kedvezményi, mentességi szabályokat.

A helyi adóztatás során az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvényben (a továbbiakban: Art.) foglalt szabályok szerint jár el az adóhatóság. Az eljárás során az adóigazgatásirendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény, valamint végrehajtási eljárás során az adóhatóság által foganatosítandó végrehajtási eljárásokról szóló 2017. évi CLIII. törvény szabályait alkalmazzuk.

II. Helyi adók rendszere és értékelése Nagykeresztúr Község Önkormányzatánál

Nagykeresztúr Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a jelenleg hatályos központi jogszabály alapján megalkotta a vagyoni típusú adókról szóló önkormányzati rendeletét, az idegenforgalmi adóról szóló önkormányzati rendeletét, valamint a helyi iparüzési adóról szóló önkormányzati rendeletét.

A gépjárműadóról szóló 1991. LXXXII. törvény rendelkezései szerint, a gépjárműadóval kapcsolatos feladatokat 2021. január 1. napjától kezdődően a Nemzeti Adó- és Vámhivatal látja el.

A helyi iparüzési adó tekintetében említést kell tennünk a 2021. december 31 -ig hatályban lévő 639/2020 (XII.22.) Kormányrendeletben foglaltakról, mely a helyi iparüzési adó mértékének csökkentéséről rendelkezett a pandémiás helyzetben.

„A 2021. évben végződő adóévben azon, a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (a továbbiakban. Htv.) szerinti vállalkozó (a továbbiakban. vállalkozó) esetén, amely azzal felel

meg a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvény

(a továbbiakban: KKV törvény) szerinti mikro-, kis- és középvállalkozássá minősítés feltételeinek, hogy esetében a KKV törvény 3. (1) bekezdés b,) pontjában meghatározott nettó

árbevétel vagy mérlegfőösszeg értékhatár legfeljebb 4 milliárdforint (a továbbiakban. mikro-,

kis- és középvállalkozás), a helyi iparüzési adó mértéke 1 százalék, ha a 2021. évben végződő

adóévben alkalmazandó önkormányzati rendeletben megállapított adómérték több, mint 1 százalék”

Az 1990. évi C. törvény helyi adókról rendelkezett az adó mértékéről 2022. január 1 -jét követően az alábbiak szerint:

51/L.§ (1) A 2021. évben végződő adóévben azon vállalkozó esetén, amely azzal felel meg a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról

szóló 2004. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban. KKV törvény) szerinti mikro-, kis- és középvállalkozássá minősítés feltételeinek, hogy esetében a KKV törvény 3. (1) bekezdés b) pontjában meghatározott nettó árbevétel vagy mérlegfőösszeg értékhatár legfeljebb 4 milliárd forint (a továbbiakban: mikro-, kis- és középvállalkozás), a helyi iparűzési adó mértéke - az 51/N §-ra figyelemmel - 1 százalék, ha a 2021. évben végződő adóévben alkalmazandó önkormányzati rendeletben megállapított helyi iparűzési adómérték több, mint 1 százalék.

(2) Az (1) bekezdés szerinti rendelkezés - ha az ott meghatározott feltételek a vállalkozó esetén a 2022-ben végződő adóévben fennállnak - alkalmazható a 2022. évben végződő adóévben is.

(3) Annak a naptári évtől eltérő üzleti évet választó mikro-, kis- és középvállalkozásnak, amely a tevékenységét

a) 2021-ben kezdte meg.

aa) az (1) bekezdést a 2021. évben kezdődő adóévében,

ab) a (2) bekezdést a 2022. évben kezdődő adóévében,

b) 2022-ben kezdte meg, a (2) bekezdést a 2022. évben kezdődő adóévében kell alkalmaznia.

1. Vagyoni típusú adók

1.1. Építmény adója

1.2. Telekadó

2. Kommunális jellegű adók

2.1. Idegenforgalmi adó

Nagykeresztúr Község illetékességi területén bevezetésre került az idegenforgalmi adó. Idegenforgalmi adóban adókötelezettség terheli azt a magánszemélyt, aki nem állandó lakosként **Nagykeresztúr** község illetékességi területén legalább egy vendégéjszakát eltölt. Az idegenforgalmi adót — a jogszabályban meghatározottak alapján — az adó beszedésére kötelezett szedi be. A fizetendő idegenforgalmi adót az adóbeszedésre kötelezettnek akkor is be kell vallani és befizetni, ha annak beszedését a vendégtől elmulasztotta.

A 2023. adóévben a költségvetésben megfigyelhető, hogy az előző évekhez képest nem csak az adózók száma növekszik, hanem az egy főre jutó vendégéjszakák száma is. Az összes idegenforgalmi adó bevétel 276.250 Ft volt 2023-ban.

2.2. Helyi iparűzési adó

Adóköteles az önkormányzat illetékességi területén állandó vagy ideiglenes jelleggel végzett vállalkozási tevékenység. Az adó alanya a vállalkozó.

Adóköteles iparűzési tevékenység alatt a vállalkozó e minőségében végzett nyereség-, illetőleg jövedelemszerzésre irányuló tevékenysége értendő. A vállalkozó állandó jellegű iparűzési tevékenységet végez az önkormányzat illetékességi területén, ha ott székhellyel, telephellyel rendelkezik, függetlenül attól, hogy tevékenységét részben vagy egészben székhelyén (telephelyén) kívül folytatja. Az adókötelezettség az iparűzési tevékenység megkezdésének napjával keletkezik és a tevékenység megszüntetésének napjával szűnik meg.

Nagykeresztúr Község Önkormányzata 2004. szeptember 01-jétől vezette be a helyi iparűzési adót. A 2023.évben az adó mértéke az állandó jelleggel végzett iparűzési adó esetében 1 % volt (a törvényszerinti maximum érték 2 %). Állandó jelleggel végzett iparűzési tevékenység esetén az adó alapja a nettó árbevétel, csökkentve az eladott áruk beszerzési értéke és a közvetített szolgáltatások értéke együttes összegével, az alvállalkozói teljesítések értékével, az anyagköltséggel, továbbá az alapkutatás, alkalmazott kutatás, kísérleti fejlesztés adóévben elszámolt közvetlen költséggel.

A vállalkozót a helyi iparűzési adóban adóelőleg fizetési kötelezettség terheli, melyet félévi részletekben, az adóév március 15-ig, illetve szeptember 15-ig köteles önadózás keretében

megfizetni. A vállalkozó a megfizetett adóelőleg és az adóévre megállapított tényleges adó különbözetét az adóévet követő év május 31-ig köteles megfizetni, illetőleg ettől az időponttól igényelheti vissza. 2023. évben a társasági adóelőlegnek az adóévi várható fizetendő adó összegére történő kiegészítésére kötelezett vállalkozónak az iparűzési adóelőleget a várható éves fizetendő adó összegére (feltöltési kötelezettség) az adóév december 20. napjáig már nem kellett kiegészítenie. Az ideiglenes jelleggel végzett tevékenység utáni iparűzési adót legkésőbb a tevékenység befejezése napját követő hó 15. napjáig kell megfizetni.

A 61/2022.(II.28) Kormányrendelet 1.§ alapján, a települési önkormányzatok a 2023. évben kieső iparűzési adó bevételével megegyező összegben a központi költségvetésből támogatásra jogosultak.

2023. évi költségvetésünkben 1.346.000.- Ft összegben került tervezésre a helyi iparűzési adó, a befolyt összeg 965.254.- Ft volt.

III. A települési önkormányzatokat megillető átengedett bevételek

Termőföld bérbeadásából származó jövedelem

A magánszemélyek földhaszon-bérbeadásból származó jövedelem adóztatása 1998. január 1.napjától került az önkormányzati adóhatóság hatáskörébe. 2017-2022. években befizetés nem történt. Mindezek oka, hogy 2003. január 1-jétől mentesül az adó alól a termőföld- bérbeadásából származó bevétel, ha a termőföld haszonbérbeadása alapjául szolgáló, határozott időre kötött megállapodás

(szerződés) alapján a haszonbérlet időtartama az 5 évet eléri. Mint ahogy várható volt, sok ilyen szerződést kötöttek, és még több ilyen hosszú távú szerződés fog kötetni.

IV. A települési önkormányzatokat megillető egyéb bevételek (adók módjára történő behajtás)

Magyarország 2023 évi központi költségvetéséről szóló 2022. évi XXV. törvény tartalmaz rendelkezéseket az önkormányzatokat megillető egyéb bevételeket illetően.

40. § (1) A települési önkormányzatot illeti meg

a) a települési önkormányzat jegyzője által jogerősen kiszabott környezetvédelmi bírság 100%-a

b) a fővárosi és vármegyei kormányhivatal által a települési önkormányzat területén – a veszélyhelyzet kihirdetését megalapozó eseménnyel összefüggésben jogerősen kiszabott környezetvédelmi bírságok kivételével – kiszabott, és abból befolyt környezetvédelmi bírságok összegének 30%-a,

c) a közúti közlekedésről szóló törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeletben meghatározott jogsértésre (a továbbiakban: közlekedési szabályszegés) tekintettel kiszabott- a bírságot kiszabó szervre tekintet – nélkül közigazgatási bírság behajtásából, illetve végrehajtásából származó bevétel 40%-a, ha a behajtást, illetve a végrehajtást a települési önkormányzat jegyzője önkormányzati adóhatósági jogkörében eljárva foganatosította,

d) a települési önkormányzat területén a közlekedési szabályszegések után a közterület-felügyelő által kiszabott közigazgatási bírság behajtott összegének 100%-a,

e) a települési önkormányzat önkormányzati adóhatósága által megállapított gépjárműadóhoz kapcsolódó bírságból, pótlékból és végrehajtási költségből származóbevétel 100%-a, és

f) a termőföld bérbeadásából származójövedelem utáni- a földterület fekvése szerinti települési önkormányzat által beszedett -személyi jövedelemadó 100%-a.

(2) A szabálysértési pénz-és helyszíni bírság, valamint a közigazgatási bírság végrehajtását kérő szerv költségminimum megelőlegezésére nem köteles.

Az adózás adminisztratív terheit növelné, de mivel önkormányzathoz nem érkezik ezzel kapcsolatos megkeresés, így sem többletmunka, sem bevétel nem származik belőle.

Behajtási cselekmények

Amennyiben az adóalanyok határidőben nem fizetik meg az adót, a behajtás iránti

eljárásban a törvény szabályai szerint végrehajtási cselekményekre kerülhet sor. Elsősorban fizetési felszólításokat küldünk az adótartozás rendezésére. Ha ez nem vezet eredményre, akkor kerül sor a végrehajtási eljárásra, mely során elrendeljük a munkabérből, illetve a nyugellátásból történő levonást, illetve azonnali beszedési megbízást bocsátunk ki az adós számlájára. 2022-ben a feltárt adótartozások, felszólítás után realizálódtak, így szankciót nem kellett alkalmazni.

V. Talajterhelési díj

Talajterhelési díjat annak az ingatlan-tulajdonosnak/kibocsátónak kell fizetni, aki a műszakilag rendelkezésre álló közcsatornára nem köt rá, és helyi vízgazdálkodási hatósági, illetve vízjogi engedélyezés hatálya alá tartozó szennyvízelhelyezést —ide értve a szennyvíztározót is —alkalmaz. A törvényi szabályozás szerint az önkormányzat a beszedett talajterhelési díjat a környezetvédelmi alapjában elkülönítve köteles kezelni, környezetvédelmi célok megvalósításához. A talajterhelési díjkiszámítása az egységdíj (1200 Ft/m³) és a területérzékenységi szorzó alapján történik (községünkben a területérzékenységi szorzó1,5). Bevétel nem származik, mert a közcsatornára vannak kötve az adóalanyok.

VI. Adó és értékbizonyítvány

Az adó-és értékbizonyítvány kiállítása szintén a helyi adóhatóság feladata. Adó-és értékbizonyítvány kiállítása hatósági megkeresésre vagy ügyfél kérelmére térítésmentesen történik akkor, ha annak kiállítását jogszabály írja elő a jegyzőnek.

Ezek a jogszabályok a következők:

— A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.) 140. (1) bekezdés,

—A hagyatéki eljárásról szóló 2010. évi XXXVIII. törvény 26.§ (1) bekezdés,

—A gyámhatóságokról, valamint gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997.

(IX. 10.) Korm. rendelet 153. (1) bekezdés b) pont, 78. (1) bekezdés ac) pont,

—A lakáscélú állami támogatásokról szóló 12/2001. (I.31.) Korm. rendelet 21/A. (9) bekezdés b) pont.

Minden más esetben az adó- és értékbizonyítvány kiállítása 4.000.- Ft illeték megfizetése mellett történik.

Az adó-és értékbizonyítvány—amely az ingatlan forgalmi értékét határozza meg – hatósági bizonyítvány, így az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (Ákr.) előírásait kell alkalmazni a kiállításuk során. A 2023. évben 26 ügy indult el adó-és értékbizonyítvány kiállításával kapcsolatban, amelyek keretében 46 db hatósági bizonyítvány került kiállításra. Ebből 4 db készült végrehajtási ügyben, 40 hagyatéki ügyben és 2 db magánszemélyek által gyámhatósági ügyben lett kikérve.

VII. Összegzés

A táblázat alapján a község adóbevételeit tekintve az iparűzés adóbevétele teszi ki a legjelentősebb részt.

Megnevezés	Előirányzat	Teljesítés	Teljesítés %
Kommunális adó	385.000,-	391.250,-	101,6
Idegenforgalmi adó	102.000,-	276.250,-	270,8
Iparűzési adó	1.346.000,-	965.254,-	71,7
Egyéb közhatalmi bevételek	162.000,-	150.070,-	92,6
Összesen:	1.995.000,-	1.782.824,-	89,4

A helyi adó szakrendszerben használt ASP-szolgáltatás az önkormányzatok számára kötelezően alkalmazandó elektronikus ügyintézési felület.

Mind az adózóknak, mind a dolgozóknak ebben a napról napra változó jogszabályi környezetben kell helytállniuk, szem előtt tartva, hogy az önkormányzatnak minden eddiginél nagyobb szüksége van az adóbevételekre. Az adó dolgozói minden körülmények között próbálnak segítséget nyújtani az adózóknak a helyi adózást, bevallást és befizetést illetően, ugyanakkor igyekeznek minden tőlük telhetőt megtenni annak érdekében, hogy ebben a nehéz gazdasági helyzetben a lehető legmagasabb összegű bevétel elérésével segítsék az önkormányzat gazdálkodását.

Nagybárcány Község Önkormányzata

I. A helyi adókról általában

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok közé sorolja a helyi adóval, gazdaságszervezéssel és a turizmussal kapcsolatos feladatokat.

Az önkormányzat Képviselő-testületének egyik alapjoga, hogy önkormányzati

rendelet útján a helyi adóztatást szabályozza.

A települési önkormányzatok alapvető feladata a közhatalom helyi közügyekben való gyakorlása mellett a helyi közszolgáltatások biztosítása. E feladatnak a helyi sajátosságokhoz és igényekhez igazítható ellátása elengedhetetlenné teszi az önkormányzatok önálló gazdálkodása feltételeinek megteremtését. A gazdasági önállósulás egyik eszköze a helyi adók rendszere.

A helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (a továbbiakban. Htv.) 1.§ (1) bekezdése alapján e törvény felhatalmazása és rendelkezései szerint a települési önkormányzat képviselő-testülete rendelettel az illetékességi területén helyi adókat vezethet be.

A Htv. alapján a helyi adózás struktúrája három fő rendszerelemre épül, nevezetesen: vagyoni típusú adók, a kommunális adók és a helyi iparüzési adó. Az önkormányzat képviselő testülete a helyi adók fajtáit és mértékét nem eredeti jogalkotói hatáskörében, hanem felhatalmazás alapján megalkotott önkormányzati rendeletben állapíthatja meg, így a helyi adóztatás kereteit és feltételeit biztosítja az önkormányzati rendelet. A helyi jogalkotás során nem léphet túl a törvényi kereteken, az önkormányzat csak a Htv.-ben meghatározott esetekben és mértékig jogosult önálló szabályokat alkotni. Az uniós szabályozással összhangban a Htv. a 2003. évtől jelentősen korlátozza az önkormányzatok kedvezmény-, mentesség-nyújtási lehetőségét. Különösen érinti ez a vállalkozások részére biztosítható, illetve korlátozottan nyújtható kedvezményi, mentességi szabályokat.

A helyi adóztatás során az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvényben (a továbbiakban: Art.) foglalt szabályok szerint jár el az adóhatóság. Az eljárás során az adóigazgatásirendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény, valamint végrehajtási eljárás során az adóhatóság által foganatosítandó végrehajtási eljárásokról szóló 2017. évi CLIII. törvény szabályait alkalmazzák.

II. Helyi adók rendszere és értékelése Nagybárcány Község Önkormányzatánál

Nagybárcány Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a jelenleg hatályos központi jogszabály alapján megalkotta a magánszemélyek kommunális adójáról szóló önkormányzati rendeletét, valamint a helyi iparüzési adóról szóló önkormányzati rendeletét.

A gépjárműadóóról szóló 1991. LXXXII. törvény rendelkezései szerint, a gépjárműadóval kapcsolatos feladatokat 2021. január 1. napjától kezdődően a Nemzeti Adó- és Vámhivatal látja el.

A helyi iparüzési adó tekintetében említést kell tennünk a 2021. december 31 -ig hatályban lévő 639/2020 (XII.22.) Kormányrendeletben foglaltakról, mely a helyi iparüzési adó mértékének csökkentéséről rendelkezett a pandémiás helyzetben.

„A 2021. évben végződő adóévben azon, a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (a továbbiakban. Htv.) szerinti vállalkozó (a továbbiakban. vállalkozó) esetén, amely azzal felel

meg a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvény

(a továbbiakban: KKV törvény) szerinti mikro-, kis- és középvállalkozássá minősítés feltételeinek, hogy esetében a KKV törvény 3. (1) bekezdés b,) pontjában meghatározott nettó

árbevétel vagy mérlegfőösszeg értékhatár legfeljebb 4 milliárdforint (a továbbiakban. mikro-,

kis- és középvállalkozás), a helyi iparüzési adó mértéke 1 százalék, ha a 2021. évben végződő

adóévben alkalmazandó önkormányzati rendeletben megállapított adómérték több, mint 1 százalék”

Az 1990. évi C. törvény helyi adókról rendelkezett az adó mértékéről 2022. január 1 -jét követően az alábbiak szerint:

51/L.§ (1) A 2021. évben végződő adóévben azon vállalkozó esetén, amely azzal felel meg a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban. KKV törvény) szerinti mikro-, kis- és középvállalkozássá minősítés feltételeinek, hogy esetében a KKV törvény 3. (1) bekezdés b) pontjában meghatározott nettó árbevétel vagy mérlegfőösszeg értékhatár legfeljebb 4 milliárd forint (a továbbiakban: mikro-, kis- és középvállalkozás), a helyi iparüzési adó mértéke - az 51/N §-ra figyelemmel - 1 százalék, ha a 2021. évben végződő adóévben alkalmazandó önkormányzati rendeletben megállapított helyi iparüzési adómérték több, mint 1 százalék.

(2) Az (1) bekezdés szerinti rendelkezés - ha az ott meghatározott feltételek a vállalkozó esetén a 2022-ben végződő adóévben fennállnak - alkalmazható a 2022. évben végződő adóévben is.

(3) Annak a naptári évtől eltérő üzleti évet választó mikro-, kis- és középvállalkozásnak, amely a tevékenységét

a) 2021-ben kezdte meg.

aa) az (1) bekezdést a 2021. évben kezdődő adóévében,

ab) a (2) bekezdést a 2022. évben kezdődő adóévében,

b) 2022-ben kezdte meg, a (2) bekezdést a 2022. évben kezdődő adóévében kell alkalmaznia.

1. Kommunális jellegű adók

1.1. Magánszemélyek kommunális adója

A 2023. adóévben költségvetésben a magánszemélyek kommunális adója tekintetében 800.000.- Ft került betervezésre, és a befolyt adó bevétel 587.115.- Ft volt.

1.2. Helyi iparüzési adó

Adóköteles az önkormányzat illetékességi területén állandó vagy ideiglenes jelleggel végzett vállalkozási tevékenység. Az adó alanya a vállalkozó. Adóköteles iparüzési tevékenység alatt a vállalkozó e minőségében végzett nyereség-, illetőleg jövedelemszerzésre irányuló tevékenysége értendő. A vállalkozó állandó jellegű iparüzési tevékenységet végez az önkormányzat illetékességi területén, ha ott székhellyel, telephellyel rendelkezik, függetlenül attól, hogy tevékenységét részben vagy egészben székhelyén (telephelyén) kívül folytatja. Az adókötelezettség az iparüzési tevékenység megkezdésének napjával keletkezik és a tevékenység megszüntetésének napjával szűnik meg.

Nagybárcány Község Önkormányzata 2004. szeptember 01-jétől vezette be a helyi iparüzési adót. Állandó jelleggel végzett iparüzési tevékenység esetén az adó alapja a nettó árbevétel, csökkentve az eladott áruk beszerzési értéke és a közvetített szolgáltatások értéke együttes összegével, az alvállalkozói teljesítések értékével, az anyagköltséggel, továbbá az alapkutatás, alkalmazott kutatás, kísérleti fejlesztés adóévben elszámolt közvetlen költséggel.

A vállalkozót a helyi iparüzési adóban adóelőleg fizetési kötelezettség terheli, melyet félévi részletekben, az adóév március 15-ig, illetve szeptember 15-ig köteles önadózás keretében megfizetni. A vállalkozó a megfizetett adóelőleg és az adóévre megállapított tényleges adó különbözetét az adóévet követő év május 31-ig köteles megfizetni, illetőleg ettől az időponttól igényelheti vissza. 2023. évben a társasági adóelőlegnek az adóévi várható fizetendő adó összegére történő kiegészítésére kötelezett vállalkozónak az iparüzési adóelőleget a várható éves fizetendő adó összegére (feltöltési kötelezettség) az adóév december 20. napjáig már nem kellett kiegészítenie. Az ideiglenes jelleggel végzett tevékenység utáni iparüzési adót legkésőbb a tevékenység befejezése napját követő hó 15. napjáig kell megfizetni.

A 61/2022.(II.28) Kormányrendelet 1.§ alapján, a települési önkormányzatok a 2023. évben kieső iparüzési adó bevételével megegyező összegben a központi

költségvetésből támogatásra jogosultak.

2023. évi költségvetésükben 2.300.000.- Ft összegben került tervezésre a helyi iparüzési adó, a befolyt összeg 1.470.432.- Ft volt.

III. A települési önkormányzatokat megillető átengedett bevételek

Termőföld bérbeadásából származó jövedelem

A magánszemélyek földhaszon-bérbeadásból származó jövedelem adóztatása 1998. január 1.napjától került az önkormányzati adóhatóság hatáskörébe. 2017-2023. években befizetés nem történt. Mindezek oka, hogy 2003. január 1-jétől mentesül az adó alól a termőföld- bérbeadásából származó bevétel, ha a termőföld haszonbérbeadása alapjául szolgáló, határozott időre kötött megállapodás (szerződés) alapján a haszonbérlet időtartama az 5 évet eléri. Mint ahogy várható volt, sok ilyen szerződést kötöttek, és még több ilyen hosszú távú szerződés fog kötetni.

IV. A települési önkormányzatokat megillető egyéb bevételek (adók módjára történő behajtás

Magyarország 2023. évi központi költségvetéséről szóló 2022. évi XXV. törvény tartalmaz rendelkezéseket az önkormányzatokat megillető egyéb bevételeket illetően.

„40. § (1) A települési önkormányzatot illeti meg

a) a települési önkormányzat jegyzője által jogerősen kiszabott környezetvédelmi bírság 100%-a

b) a fővárosi és megyekormányhivatal által a települési önkormányzat területén a veszélyhelyzet kihirdetését megalapozó eseménnyel összefüggésben jogerősen kiszabott környezetvédelmi bírságok kivételével- kiszabott, és abból befolyt környezetvédelmi bírságok összegének 30%-a,

c) a közúti közlekedésről szóló törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeletben meghatározott jogsértésre (a továbbiakban: közlekedési szabályszegés) tekintettel kiszabott- a bírságot kiszabó szervre tekintet – nélkül közigazgatási bírság behajtásából, illetve végrehajtásából származó bevétel 40%-a, ha a behajtást, illetve a végrehajtást a települési önkormányzat jegyzője önkormányzati adóhatósági jogkörében eljárva foganatosította,

d) a települési önkormányzat területén a közlekedési szabályszegések után a közterület-felügyelő által kiszabott közigazgatási bírság behajtott összegének 100%-a,

e) a települési önkormányzat önkormányzati adóhatósága által megállapított

gépjárműadóhoz kapcsolódó bírságból, pótlékból és végrehajtási költségből származóbevételek 100%-a, és

f) a termőföld bérbeadásából származójövedelem utáni- a földterület fekvése szerinti települési önkormányzat által beszedett -személyi jövedelemadó 100%-a.

(2) A szabálysértési pénz-és helyszíni bírság, valamint a közigazgatási bírság végrehajtását kérő szerv költségminimum megelőlegezésére nem köteles.

Az adózás adminisztratív terheit növelné, de mivel önkormányzathoz nem érkezik ezzel kapcsolatos megkeresés, így sem többletmunka, sem bevétel nem származik belőle.

Behajtási cselekmények

Amennyiben az adóalanyok határidőben nem fizetik meg az adót, a behajtás iránti eljárásban a törvény szabályai szerint végrehajtási cselekményekre kerülhet sor. Elsősorban fizetési felszólításokat küldünk az adótartozás rendezésére. Ha ez nem vezet eredményre, akkor kerül sor a végrehajtási eljárásra, mely során elrendeljük a munkabérből, illetve a nyugellátásból történő levonást, illetve azonnali beszedési megbízást bocsátanak ki az adós számlájára.

V. Talajterhelési díj

Talajterhelési díjat annak az ingatlan-tulajdonosnak/kibocsátónak kell fizetni, aki a műszakilag rendelkezésre álló közcsatornára nem köt rá, és helyi vízgazdálkodási hatósági, illetve vízjogi engedélyezés hatálya alá tartozó szennyvízelhelyezést - ideértve a szennyvíztározót is —alkalmaz. A törvényi szabályozás szerint az önkormányzat a beszedett talajterhelési díjat a környezetvédelmi alapján elkülönítve köteles kezelni, környezetvédelmi célok megvalósításához. A talajterhelési díjkiszámítása az egységdíj (1200 Ft/m³) és a területérzékenységi szorzó alapján történik (községünkben a területérzékenységi szorzó1,5). Bevétel tervezve 500.000,-, a teljesítés 470.449,-ft.

VI. Adó és értékbizonyítvány

Az adó-és értékbizonyítvány kiállítása szintén a helyi adóhatóság feladata. Adó-és értékbizonyítvány kiállítása hatósági megkeresésre vagy ügyfél kérelmére térítésmentesen történik akkor, ha annak kiállítását jogszabály írja elő a jegyzőnek.

Ezek a jogszabályok a következők:

— A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.) 140. (1) bekezdés,

—A hagyatéki eljárásról szóló 2010. évi XXXVIII. törvény 26.§ (1) bekezdés,

—A gyámhatóságokról, valamint gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997.

(IX. 10.) Korm. rendelet 153. (1) bekezdés b) pont, 78. (1) bekezdés ac) pont,
—A lakáscélú állami támogatásokról szóló 12/2001. (I.31.) Korm. rendelet
21/A. (9) bekezdés b) pont.

Minden más esetben az adó- és értékbizonyítvány kiállítása 4.000.- Ft illeték megfizetése mellett történik.

Az adó-és értékbizonyítvány—amely az ingatlan forgalmi értékét határozza meg – hatósági bizonyítvány, így az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (Ákr.) előírásait kell alkalmazni a kiállításuk során.

VII. Összegzés

A táblázat alapján községünk adóbevételeit tekintve az iparűzés adóbevétel teszi ki a legjelentősebb részt.

	Előirányzat	Teljesítés	Teljesítés %
Magánszemélyek kommunális adója	800.000,-	587.115,-	73,4
Iparűzési adó	2.300.000,-	1.470.432,-	63,9
Talajterhelési díj	500.000,-	470.449,-	94,1
Összesen:	3.600.000,-	2.527.996,-	70,2

A helyi adó szakrendszerben használt ASP-szolgáltatás az önkormányzatok számára kötelezően alkalmazandó elektronikus ügyintézési felület. 2022. decemberében megtörtént verzióváltás eredményeként egy béta fázisban lévő programot bocsájtottak a felhasználók rendelkezésére, mely tovább nehezítette az amúgy is megfeszített munkatempót.

Mind az adózóknak, mind a dolgozóknak ebben a napról napra változó jogszabályi környezetben kell helytállniuk, szem előtt tartva, hogy az önkormányzatnak minden eddiginél nagyobb szüksége van az adóbevételekre. Az adó dolgozói minden körülmények között próbálnak segítséget nyújtani az adózóknak a helyi adózást, bevallást és befizetést illetően, ugyanakkor igyekeznek minden tőlük telhetőt megtenni annak érdekében, hogy ebben a nehéz gazdasági helyzetben a lehető legmagasabb összegű bevétel elérésével segítsék az önkormányzat gazdálkodását.

I. A helyi adókról általában

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok közé sorolja a helyi adóval, gazdaságszervezéssel és a turizmussal kapcsolatos feladatokat.

Az önkormányzat Képviselő-testületének egyik alapjoga, hogy önkormányzati rendelet útján a helyi adóztatást szabályozza.

A települési önkormányzatok alapvető feladata a közhatalom helyi közügyekben való gyakorlása mellett a helyi közszolgáltatások biztosítása. E feladatnak a helyi sajátosságokhoz és igényekhez igazítható ellátása elengedhetetlenné teszi az önkormányzatok önálló gazdálkodása feltételeinek megteremtését. A gazdasági önállósulás egyik eszköze a helyi adók rendszere.

A helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (a továbbiakban. Htv.) 1.§ (1) bekezdése alapján e törvény felhatalmazása és rendelkezései szerint a települési önkormányzat képviselő-testülete rendelettel az illetékességi területén helyi adókat vezethet be.

A Htv. alapján a helyi adózás struktúrája három fő rendszerelemre épül, nevezetesen: vagyoni típusú adók, a kommunális adók és a helyi iparüzési adó. Az önkormányzat képviselő testülete a helyi adók fajtáit és mértékét nem eredeti jogalkotói hatáskörében, hanem felhatalmazás alapján megalkotott önkormányzati rendeletben állapíthatja meg, így a helyi adóztatás kereteit és feltételeit biztosítja az önkormányzati rendelet. A helyi jogalkotás során nem léphet túl a törvényi kereteken, az önkormányzat csak a Htv.-ben meghatározott esetekben és mértékig jogosult önálló szabályokat alkotni. Az uniós szabályozással összhangban a Htv. a 2003. évtől jelentősen korlátozza az önkormányzatok kedvezmény-, mentesség-nyújtási lehetőségét. Különösen érinti ez a vállalkozások részére biztosítható, illetve korlátozottan nyújtható kedvezményi, mentességi szabályokat.

A helyi adóztatás során az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvényben (a továbbiakban: Art.) foglalt szabályok szerint jár el az adóhatóság. Az eljárás során az adóigazgatásirendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény, valamint végrehajtási eljárás során az adóhatóság által foganatosítandó végrehajtási eljárásokról szóló 2017. évi CLIII. törvény szabályait alkalmazzák.

II. Helyi adók rendszere és értékelése Sámsonháza Község Önkormányzatánál

Sámsonháza Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a jelenleg hatályos központi jogszabály alapján megalkotta a magánszemélyek kommunális adójáról

szóló önkormányzati rendeletét.

A gépjárműadóról szóló 1991. LXXXII. törvény rendelkezései szerint, a gépjárműadóval kapcsolatos feladatokat 2021. január 1. napjától kezdődően a Nemzeti Adó- és Vámhivatal látja el.

1. Kommunális jellegű adók

1.1. Magánszemélyek kommunális adója

A 2023. adóévben költségvetésben a magánszemélyek kommunális adója tekintetében 400.000.- Ft került betervezésre, és a befolyt adó bevétel 375.857.- Ft volt.

1.2. Helyi iparűzési adó

Nem volt.

Idegenforgalmi adó

Módosított előirányzat: 96.750,-Ft, Teljesítés: 96.750,- Ft.

III. A települési önkormányzatokat megillető átengedett bevételek

Termőföld bérbeadásából származó jövedelem

Nem volt.

IV. A települési önkormányzatokat megillető egyéb bevételek (adók módjára történő behajtás)

Egyéb közhatalmi bevételek tervezett összege 50.000, teljesítés: 10.667,-Ft.

Behajtási cselekmények

Amennyiben az adóalanyok határidőben nem fizetik meg az adót, a behajtás iránti eljárásban a törvény szabályai szerint végrehajtási cselekményekre kerülhet sor. Elsősorban fizetési felszólításokat küldünk az adótartozás rendezésére. Ha ez nem vezet eredményre, akkor kerül sor a végrehajtási eljárásra, mely során elrendeljük

a munkabérből, illetve a nyugellátásból történő levonást, illetve azonnali beszedési megbízást bocsátanak ki az adós számlájára.

V. Talajterhelési díj

Talajterhelési díjat annak az ingatlan-tulajdonosnak/kibocsátónak kell fizetni, aki a műszakilag rendelkezésre álló közcsatornára nem köt rá, és helyi vízgazdálkodási hatósági, illetve vízjogi engedélyezés hatálya alá tartozó szennyvízelhelyezést - ideértve a szennyvíztározót is —alkalmaz. A törvényi szabályozás szerint az önkormányzat a beszedett talajterhelési díjat a környezetvédelmi alapjában elkülönítve köteles kezelni, környezetvédelmi célok megvalósításához.

VI. Adó és értékbizonyítvány

Az adó-és értékbizonyítvány kiállítása szintén a helyi adóhatóság feladata. Adó-és értékbizonyítvány kiállítása hatósági megkeresésre vagy ügyfél kérelmére térítésmentesen történik akkor, ha annak kiállítását jogszabály írja elő a jegyzőnek.

Ezek a jogszabályok a következők:

— A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.) 140. (1) bekezdés,

—A hagyatéki eljárásról szóló 2010. évi XXXVIII. törvény 26.§ (1) bekezdés,

—A gyámhatóságokról, valamint gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997.

(IX. 10.) Korm. rendelet 153. (1) bekezdés b) pont, 78. (1) bekezdés ac) pont,

—A lakáscélú állami támogatásokról szóló 12/2001. (I.31.) Korm. rendelet 21/A. (9) bekezdés b) pont.

Minden más esetben az adó- és értékbizonyítvány kiállítása 4.000.- Ft illeték megfizetése mellett történik.

Az adó-és értékbizonyítvány—amely az ingatlan forgalmi értékét határozza meg – hatósági bizonyítvány, így az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (Ákr.) előírásait kell alkalmazni a kiállításuk során.

VII. Összegzés

	Előirányzat	Teljesítés	Teljesítés %
Magánszemélyek kommunális adója	400.000,-	375.857,-	93,9
Idegenforgalmi adó	96.750,-	96.750,-	100,0

Egyéb közhatalmi bevételek	50.000,-	10.667,-	21,3
Összesen:	546.750,-	483.274,-	88,4

A helyi adó szakrendszerben használt ASP-szolgáltatás az önkormányzatok számára kötelezően alkalmazandó elektronikus ügyintézési felület. 2022. decemberében megtörtént verzióváltás eredményeként egy béta fázisban lévő programot bocsájtottak a felhasználók rendelkezésére, mely tovább nehezítette az amúgy is megfeszített munkatempót.

Mind az adózóknak, mind a dolgozóknak ebben a napról napra változó jogszabályi környezetben kell helytállniuk, szem előtt tartva, hogy az önkormányzatnak minden eddiginél nagyobb szüksége van az adóbevételekre. Az adó dolgozói minden körülmények között próbálnak segítséget nyújtani az adózóknak a helyi adózást, bevallást és befizetést illetően, ugyanakkor igyekeznek minden tőlük telhetőt megtenni annak érdekében, hogy ebben a nehéz gazdasági helyzetben a lehető legmagasabb összegű bevétel elérésével segítsék az önkormányzat gazdálkodását.

Kisbárkány Község Önkormányzata

I. A helyi adókról általában

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok közé sorolja a helyi adóval, gazdaságszervezéssel és a turizmussal kapcsolatos feladatokat.

Az önkormányzat Képviselő-testületének egyik alapjoga, hogy önkormányzati rendelet útján a helyi adóztatást szabályozza.

A települési önkormányzatok alapvető feladata a közhatalom helyi közügyekben való gyakorlása mellett a helyi közszolgáltatások biztosítása. E feladatnak a helyi sajátosságokhoz és igényekhez igazítható ellátása elengedhetetlenné teszi az önkormányzatok önálló gazdálkodása feltételeinek megteremtését. A gazdasági önállósulás egyik eszköze a helyi adók rendszere.

A helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (a továbbiakban. Htv.) 1.§ (1) bekezdése alapján e törvény felhatalmazása és rendelkezései szerint a települési önkormányzat képviselő-testülete rendelettel az illetékességi területén helyi adókat vezethet be.

A Htv. alapján a helyi adózás struktúrája három fő rendszerelemre épül,

nevezetesen: vagyoni típusú adók, a kommunális adók és a helyi iparüzési adó. Az önkormányzat képviselő testülete a helyi adók fajtáit és mértékét nem eredeti jogalkotói hatáskörében, hanem felhatalmazás alapján megalkotott önkormányzati rendeletben állapíthatja meg, így a helyi adóztatás kereteit és feltételeit biztosítja az önkormányzati rendelet. A helyi jogalkotás során nem léphet túl a törvényi kereteken, az önkormányzat csak a Htv.-ben meghatározott esetekben és mértékig jogosult önálló szabályokat alkotni. Az uniós szabályozással összhangban a Htv. a 2003. évtől jelentősen korlátozza az önkormányzatok kedvezmény-, mentesség-nyújtási lehetőségét. Különösen érinti ez a vállalkozások részére biztosítható, illetve korlátozottan nyújtható kedvezményi, mentességi szabályokat.

A helyi adóztatás során az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvényben (a továbbiakban: Art.) foglalt szabályok szerint jár el az adóhatóság. Az eljárás során az adóigazgatásirendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény, valamint végrehajtási eljárás során az adóhatóság által foganatosítandó végrehajtási eljárásokról szóló 2017. évi CLIII. törvény szabályait alkalmazzák.

II. Helyi adók rendszere és értékelése

Kisbárcány Község Önkormányzatánál

Kisbárcány Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a jelenleg hatályos központi jogszabály alapján megalkotta a magánszemélyek kommunális adójáról szóló önkormányzati rendeletét,

A gépjárműadóóról szóló 1991. LXXXII. törvény rendelkezései szerint, a gépjárműadóval kapcsolatos feladatokat 2021. január 1. napjától kezdődően a Nemzeti Adó- és Vámhivatal látja el.

1. Kommunális jellegű adók

1.1. Magánszemélyek kommunális adója

A 2023. adóévben költségvetésben a magánszemélyek kommunális adója tekintetében 500.000.- Ft került betervezésre, és a befolyt adó bevétel 376.250.- Ft volt.

1.2. Helyi iparüzési adó

Nincsen.

III. A települési önkormányzatokat megillető átengedett bevételek

Termőföld bérbeadásából származó jövedelem

A magánszemélyek földhaszon-bérbeadásból származó jövedelem adóztatása 1998. január 1.napjától került az önkormányzati adóhatóság hatáskörébe. 2017-2023. években befizetés nem történt. Mindezek oka, hogy 2003. január 1-jétől mentesül az adó alól a termőföld- bérbeadásából származó bevétel, ha a termőföld haszonbérbeadása alapjául szolgáló, határozott időre kötött megállapodás (szerződés) alapján a haszonbérlet időtartama az 5 évet eléri. Mint ahogy várható volt, sok ilyen szerződést kötöttek, és még több ilyen hosszú távú szerződés fog kötetni.

IV. A települési önkormányzatokat megillető egyéb bevételek (adók módjára történő behajtás

Magyarország 2023. évi központi költségvetéséről szóló 2022. évi XXV. törvény tartalmaz rendelkezéseket az önkormányzatokat megillető egyéb bevételeket illetően.

„40. § (1) A települési önkormányzatot illeti meg

a) a települési önkormányzat jegyzője által jogerősen kiszabott környezetvédelmi bírság 100%-a

b) a fővárosi és megyekormányhivatal által a települési önkormányzat területén- a veszélyhelyzet kihirdetését megalapozó eseménnyel összefüggésben jogerősen kiszabott környezetvédelmi bírságok kivételével- kiszabott, és abból befolyt környezetvédelmi bírságok összegének 30%-a,

c) a közúti közlekedésről szóló törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeletben meghatározott jogsértésre (a továbbiakban: közlekedési szabályszegés) tekintettel kiszabott- a bírságot kiszabó szervre tekintet – nélkül közigazgatási bírság behajtásából, illetve végrehajtásából származó bevétel 40%-a, ha a behajtást, illetve a végrehajtást a települési önkormányzat jegyzője önkormányzati adóhatósági jogkörében eljárva foganatosította,

d) a települési önkormányzat területén a közlekedési szabályszegések után a közterület-felügyelő által kiszabott közigazgatási bírság behajtott összegének 100%-a,

e) a települési önkormányzat önkormányzati adóhatósága által megállapított gépjárműadóhoz kapcsolódó bírságból, pótlékból és végrehajtási költségből származóbevétel 100%-a, és

f) a termőföld bérbeadásából származójövedelem utáni- a földterület fekvése szerinti települési önkormányzat által beszedett -személyi jövedelemadó 100%-a.

(2) A szabálysértési pénz-és helyszíni bírság, valamint a közigazgatási bírság

végrehajtását kérő szerv költségminimum megelőlegezésére nem köteles.

Az adózás adminisztratív terheit növelné, de mivel önkormányzathoz nem érkezik ezzel kapcsolatos megkeresés, így sem többletmunka, sem bevétel nem származik belőle.

Behajtási cselekmények

Amennyiben az adóalanyok határidőben nem fizetik meg az adót, a behajtás iránti eljárásban a törvény szabályai szerint végrehajtási cselekményekre kerülhet sor. Elsősorban fizetési felszólításokat küldünk az adótartozás rendezésére. Ha ez nem vezet eredményre, akkor kerül sor a végrehajtási eljárásra, mely során elrendeljük a munkabérből, illetve a nyugellátásból történő levonást, illetve azonnali beszédési megbízást bocsátanak ki az adós számlájára.

V. Talajterhelési díj

Talajterhelési díjat annak az ingatlan-tulajdonosnak/kibocsátónak kell fizetni, aki a műszakilag rendelkezésre álló közcsatornára nem köt rá, és helyi vízgazdálkodási hatósági, illetve vízjogi engedélyezés hatálya alá tartozó szennyvízelhelyezést - ideértve a szennyvíztározót is —alkalmaz. A törvényi szabályozás szerint az önkormányzat a beszedett talajterhelési díjat a környezetvédelmi alapjában elkülönítve köteles kezelni, környezetvédelmi célok megvalósításához. Bevétel tervezve 50.000,-,Ft a teljesítés 6.427,-ft.

VI. Adó és értékbizonyítvány

Az adó-és értékbizonyítvány kiállítása szintén a helyi adóhatóság feladata. Adó-és értékbizonyítvány kiállítása hatósági megkeresésre vagy ügyfél kérelmére térítésmentesen történik akkor, ha annak kiállítását jogszabály írja elő a jegyzőnek.

Ezek a jogszabályok a következők:

— A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.) 140. (1) bekezdés,

—A hagyatéki eljárásról szóló 2010. évi XXXVIII. törvény 26.§ (1) bekezdés,

—A gyámhatóságokról, valamint gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997.

(IX. 10.) Korm. rendelet 153. (1) bekezdés b) pont, 78. (1) bekezdés ac) pont,

—A lakáscélú állami támogatásokról szóló 12/2001. (I.31.) Korm. rendelet 21/A. (9) bekezdés b) pont.

Minden más esetben az adó- és értékbizonyítvány kiállítása 4.000.- Ft illeték megfizetése mellett történik.

Az adó-és értékbizonyítvány—amely az ingatlan forgalmi értékét határozza meg

– hatósági bizonyítvány, így az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (Ákr.) előírásait kell alkalmazni a kiállításuk során.

VII. Összegzés

A táblázat alapján községünk adóbevételeit tekintve az iparűzés adóbevétele teszi ki a legjelentősebb részt.

	Előirányzat	Teljesítés	Teljesítés %
Magánszemélyek kommunális adója	500.000,-	376.250,-	75,2
Talajterhelési díj	50.000,-	6.427,-	12,8
Összesen:	550.000,-	382.677,-	69,6

A helyi adó szakrendszerben használt ASP-szolgáltatás az önkormányzatok számára kötelezően alkalmazandó elektronikus ügyintézési felület. 2022. decemberében megtörtént verzióváltás eredményeként egy béta fázisban lévő programot bocsájtottak a felhasználók rendelkezésére, mely tovább nehezítette az amúgy is megfeszített munkatempót.

Mind az adózóknak, mind a dolgozóknak ebben a napról napra változó jogszabályi környezetben kell helytállniuk, szem előtt tartva, hogy az önkormányzatnak minden eddiginél nagyobb szüksége van az adóbevételekre. Az adó dolgozói minden körülmények között próbálnak segítséget nyújtani az adózóknak a helyi adózást, bevallást és befizetést illetően, ugyanakkor igyekeznek minden tőlük telhetőt megtenni annak érdekében, hogy ebben a nehéz gazdasági helyzetben a lehető legmagasabb összegű bevétel elérésével segítsék az önkormányzat gazdálkodását.

Márkháza Község Önkormányzata

I. A helyi adókról általában

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok közé sorolja a helyi adóval, gazdaságszervezéssel

és a turizmussal kapcsolatos feladatokat.

Az önkormányzat Képviselő-testületének egyik alapjoga, hogy önkormányzati rendelet útján a helyi adóztatást szabályozza.

A települési önkormányzatok alapvető feladata a közhatalom helyi közügyekben való gyakorlása mellett a helyi közszolgáltatások biztosítása. E feladatnak a helyi sajátosságokhoz és igényekhez igazítható ellátása elengedhetetlenné teszi az önkormányzatok önálló gazdálkodása feltételeinek megteremtését. A gazdasági önállósulás egyik eszköze a helyi adók rendszere.

A helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (a továbbiakban. Htv.) 1.§ (1) bekezdése alapján e törvény felhatalmazása és rendelkezései szerint a települési önkormányzat képviselő-testülete rendelettel az illetékességi területén helyi adókat vezethet be.

A Htv. alapján a helyi adózás struktúrája három fő rendszerelemre épül, nevezetesen: vagyoni típusú adók, a kommunális adók és a helyi iparüzési adó. Az önkormányzat képviselő testülete a helyi adók fajtáit és mértékét nem eredeti jogalkotói hatáskörében, hanem felhatalmazás alapján megalkotott önkormányzati rendeletben állapíthatja meg, így a helyi adóztatás kereteit és feltételeit biztosítja az önkormányzati rendelet. A helyi jogalkotás során nem léphet túl a törvényi kereteken, az önkormányzat csak a Htv.-ben meghatározott esetekben és mértékig jogosult önálló szabályokat alkotni. Az uniós szabályozással összhangban a Htv. a 2003. évtől jelentősen korlátozza az önkormányzatok kedvezmény-, mentesség-nyújtási lehetőségét. Különösen érinti ez a vállalkozások részére biztosítható, illetve korlátozottan nyújtható kedvezményi, mentességi szabályokat.

A helyi adóztatás során az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvényben (a továbbiakban: Art.) foglalt szabályok szerint jár el az adóhatóság. Az eljárás során az adóigazgatásirendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény, valamint végrehajtási eljárás során az adóhatóság által foganatosítandó végrehajtási eljárásokról szóló 2017. évi CLIII. törvény szabályait alkalmazzák.

II. Helyi adók rendszere és értékelése Márkháza Község Önkormányzatánál

Márkháza Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a jelenleg hatályos központi jogszabály alapján megalkotta a magánszemélyek kommunális adójáról szóló önkormányzati rendeletét

A gépjárműadóóról szóló 1991. LXXXII. törvény rendelkezései szerint, a gépjárműadóval kapcsolatos feladatokat 2021. január 1. napjától kezdődően a Nemzeti Adó- és Vámhivatal látja el.

1. Kommunális jellegű adók

1.1. Magánszemélyek kommunális adója

A 2023. adóévben költségvetésben a magánszemélyek kommunális adója tekintetében 1.082.400.- Ft került betervezésre, és a befolyt adó bevétel 399.583.- Ft volt.

1.2. Helyi iparüzési adó

Nem volt.

III. A települési önkormányzatokat megillető átengedett bevételek

Termőföld bérbeadásából származó jövedelem

A magánszemélyek földhaszon-bérbeadásból származó jövedelem adóztatása 1998. január 1.napjától került az önkormányzati adóhatóság hatáskörébe. 2017-2023. években befizetés nem történt. Mindezek oka, hogy 2003. január 1-jétől mentesül az adó alól a termőföld- bérbeadásából származó bevétel, ha a termőföld haszonbérbeadása alapjául szolgáló, határozott időre kötött megállapodás (szerződés) alapján a haszonbérlet időtartama az 5 évet eléri. Mint ahogy várható volt, sok ilyen szerződést kötöttek, és még több ilyen hosszú távú szerződés fog kötetni.

IV. A települési önkormányzatokat megillető egyéb bevételek (adók módjára történő behajtás

Magyarország 2023. évi központi költségvetéséről szóló 2022. évi XXV. törvény tartalmaz rendelkezéseket az önkormányzatokat megillető egyéb bevételeket illetően.

„40. § (1) A települési önkormányzatot illeti meg

a) a települési önkormányzat jegyzője által jogerősen kiszabott környezetvédelmi bírság 100%-a

Az adózás adminisztratív terheit növelné, de mivel önkormányzathoz nem érkezik ezzel kapcsolatos megkeresés, így sem többletmunka, sem bevétel nem származik belőle.

Behajtási cselekmények

Amennyiben az adóalanyok határidőben nem fizetik meg az adót, a behajtás iránti eljárásban a törvény szabályai szerint végrehajtási cselekményekre kerülhet sor.

Elsősorban fizetési felszólításokat küldünk az adótartozás rendezésére. Ha ez nem vezet eredményre, akkor kerül sor a végrehajtási eljárásra, mely során elrendeljük a munkabérből, illetve a nyugellátásból történő levonást, illetve azonnali beszedési megbízást bocsátanak ki az adós számlájára.

V. Talajterhelési díj

Nem volt.

VI. Adó és értékbizonyítvány

Az adó-és értékbizonyítvány kiállítása szintén a helyi adóhatóság feladata. Adó-és értékbizonyítvány kiállítása hatósági megkeresésre vagy ügyfél kérelmére térítésmentesen történik akkor, ha annak kiállítását jogszabály írja elő a jegyzőnek.

Ezek a jogszabályok a következők:

— A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.) 140. (1) bekezdés,

—A hagyatéki eljárásról szóló 2010. évi XXXVIII. törvény 26.§ (1) bekezdés,

—A gyámhatóságokról, valamint gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997.

(IX. 10.) Korm. rendelet 153. (1) bekezdés b) pont, 78. (1) bekezdés ac) pont,

—A lakáscélú állami támogatásokról szóló 12/2001. (I.31.) Korm. rendelet 21/A. (9) bekezdés b) pont.

Minden más esetben az adó- és értékbizonyítvány kiállítása 4.000.- Ft illeték megfizetése mellett történik.

Az adó-és értékbizonyítvány—amely az ingatlan forgalmi értékét határozza meg – hatósági bizonyítvány, így az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (Ákr.) előírásait kell alkalmazni a kiállításuk során.

Egyéb közhatalmi bevételek előirányzata:340.000,-Ft, Teljesítés: 579.612,-Ft volt.

VII. Összegzés

A táblázat alapján községünk adóbevételeit tekintve az iparűzés adóbevétel teszi ki a legjelentősebb részt.

	Előirányzat	Teljesítés	Teljesítés %
Magánszemélyek kommunális adója	1.082.400,-	399.583,-	36,9
Egyéb közhatalmi bevételek	340.000,-	579.612,-	170,5

Összesen:	1.422.400,-	1.208.449,-	84,9

A helyi adó szakrendszerben használt ASP-szolgáltatás az önkormányzatok számára kötelezően alkalmazandó elektronikus ügyintézési felület. 2022. decemberében megtörtént verzióváltás eredményeként egy béta fázisban lévő programot bocsájtottak a felhasználók rendelkezésére, mely tovább nehezítette az amúgy is megfeszített munkatempót.

Mind az adózóknak, mind a dolgozóknak ebben a napról napra változó jogszabályi környezetben kell helytállniuk, szem előtt tartva, hogy az önkormányzatnak minden eddiginél nagyobb szüksége van az adóbevételekre. Az adó dolgozói minden körülmények között próbálnak segítséget nyújtani az adózóknak a helyi adózást, bevallást és befizetést illetően, ugyanakkor igyekeznek minden tőlük telhetőt megtenni annak érdekében, hogy ebben a nehéz gazdasági helyzetben a lehető legmagasabb összegű bevétel elérésével segítsék az önkormányzat gazdálkodását.

Összegző megállapítások:

Lucfalva Közös Önkormányzat Hivatalánál minden önkormányzatnál a helyi adókról szóló önkormányzati rendeletek a törvényi keretek között megfelelnek a jogszabályi előírásoknak.

Az adóhatóság a hatáskörébe tartozó adókról és az adók módjára behajtandó köztartozásokról a PM rendelet szerinti nyilvántartásokat vezeti, kivétel a leírandó és értékvesztett követelések nyilvántartása.

Az alkalmazott behajtási módozatok körét a jogszabályi keretek között bővíteni kell.

A késedelmi pótlék fizetésének helyes megállapításához szükség van az adófizetési kötelezettséget előíró határozatok jogerőre emelkedése, illetve esedékessége napjának nyilvántartására is.

Javaslatok:

- 1. Az adóalanyok felderítése terén tegyék rendszeressé a székhely, telephely szerinti adóhatóságokkal történő közös együttműködést.**
- 2. Az adóellenőrzési és behajtási tevékenységet tervszerűen és folyamatosan kell végezni. A behajtási tevékenység során alkalmazható eszközöket, módokat eljárás rendben célszerű meghatározni.**
- 3. Az adóalany felderítésekben, illetve az egyszerűsített adóvizsgálatok elvégzése érdekében fokozottabban hasznosítsák az adózók NAV-nál található adatait.**

III. Büntető-, szabálysértési, kártérítési, illetve fegyelmi eljárás megindítása okot adó körülmények

A belső ellenőrzés által 2023. évben nem történt büntető-, szabálysértési, kártérítési, illetve fegyelmi eljárás megindítása szabálytalan pénzügyi-gazdasági cselekmény, mulasztás vagy hiányosság miatt.

IV. Az éves ellenőrzési tervben foglalt feladatok teljesítésének értékelése (Bkr.48- § aa) pont

A belső ellenőr az éves ellenőrzési jelentését a Bkr. alapján állította össze, a tartalmi és formai követelményeknek megfelelően.

Az éves ellenőrzési terv elkészítését kockázatelemzés előzte meg, melynek elkészítésekor elsősorban a pénzügyi és szabályszerűségi kockázatokra alapoztunk.

V. A bizonyosságot adó tevékenységet elősegítő és akadályozó tényezők bemutatása (Bkr.48. § ab) pont)

Nem voltak.

VI. A belső ellenőrzési egység humánerőforrás-ellátottsága

- Kapacitás-ellátottság bemutatása
Létszám – 2024. évben 1 fő belső ellenőr megbízási szerződéssel látta el a

belső ellenőr feladatait.

Képzettség

1. Közgazdász – gazdálkodási szak
2. Mérlegképes könyvelő
3. Belső ellenőr – államháztartási szak

- Belső ellenőrök regisztrációja – A belső ellenőr rendelkezik az Áht. 70. § (4)-(5) bekezdésében előírt engedéllyel.

VII. Összeférhetlenségi esetek

(Bkr. 20. §-a alapján)

Összeférhetlenség sem a belső ellenőrzés területén, se a szervezeti egységek vonatkozásában nem áll fenn.

VIII. A belső ellenőri jogokkal kapcsolatos esetleges korlátozások bemutatása

A belső ellenőrt megillető jogok nem sérültek.

IX. A belső ellenőrzés végrehajtását akadályozó tényezők

A belső ellenőrzés végrehajtását akadályozó tényező nem volt.

X. Az ellenőrzések nyilvántartása

A belső ellenőr az elvégzett belső ellenőrzésekről a Bkr. 22. § és 50. § szerinti nyilvántartást vezet, valamint gondoskodott az ellenőrzési dokumentumok megőrzéséről, illetve a dokumentumok és adatok szabályszerű, biztonságos tárolásáról.

XI. A tanácsadó tevékenység bemutatása

(Bkr. 48. § ac) pont)

Írásbeli felkérés alapján végzett tanácsadói tevékenység nem volt.	
--	--

XII. A belső kontrollrendszer öt elemének értékelése

(Bkr. 48. § bb) pont)

A belső kontroll rendszer tartalmazza mindazon elveket, eljárásokat és belső

szabályzatokat,
amelyek alapján a szervezetek érvényesítik a feladataik ellátására szolgáló előirányzatokkal, létszámmal és a vagyonnal való szabályszerű, gazdaságos, hatékony és eredményes gazdálkodás követelményeit.

1. KONTROLLKÖRNYEZET

1.1. Célok és szervezeti felépítés

Az Önkormányzat hierarchikus szervezeti rendszerben működik, vezetők és beosztottak. A struktúra, különböző szintekre, szervezeti egységekre tagolódik. **Az Önkormányzat írásban kell, hogy meghatározza a stratégiai és operatív célrendszerét.** Az alapvető célt jogszabály határozza meg.

1.2. Belső szabályzatok

A Mátramindszent Közös Önkormányzati Hivatala és a hozzá tartozó önkormányzatok, intézmények, a roma és szlovák önkormányzatok a jogszabály által előírt kötelező szabályzatokkal általában rendelkeznek, viszont nem aktualizálják időben a szabályzatokat, és vannak még szabályozatlan területek.

1.3. Feladat-, és felelősségi körök

A feladatokat és felelősségi köröket általában a Szervezeti és Működési Szabályzat tartalmazza, konkrét feladat meghatározást, hatáskört és felelősségi kört a munkaköri leírások tartalmazzák.

1.4. A folyamatok meghatározása és dokumentálása

Az Ellenőrzési nyomvonalban kell meghatározni az Önkormányzatok és Intézmények valamennyi tevékenységének folyamatát, a tevékenység végrehajtása során a beépített kontrollpontokat, azokhoz tartozó felelősöket, valamint a jogszabályi háttérrel és a keletkező dokumentumokat. Az Ellenőrzési nyomvonalat aktualizálni szükséges.

Folyamatba épített előzetes, utólagos és vezetői ellenőrzési rendszerrel az önkormányzat hivatala rendelkezik, kidolgozták a szabálytalanságok kezelésének eljárásrendjét és gondoskodtak kockázatkezelési szabályzat elkészítéséről is. **A szabályozás hiányosságai többnyire abban mutatkoznak meg, hogy nem**

minden esetben aktuálisak (60 napon belül kellene aktualizálni), a jogszabályi és szervezeti változásokra lassan reagálva kerülnek átvezetésre benne a változások, nem kellően szervezetre szabottak. Mindezek hátráltatják a kontrollrendszer hatékony működését.

Az ellenőrzési nyomvonalak több területen hiányosak, nem kellően részletezettek, melynek folyamatos fejlesztése indokolt.

A **költségvetési szervek** esetében a **kontrollkörnyezet kialakítása** az elmúlt években jelentős fejlődésen ment keresztül, melyre a belső ellenőrzés is nagy mértékben hatott, azonban annak teljessége még nem minden intézménynél kielégítő. A költségvetési szervek stabil kontrollkörnyezetének kialakítását sok esetben hátráltatta a jelentős jogszabályi és strukturális változás, mely jelentős többletfeladatot eredményezett az operatív gazdálkodás megvalósításában, háttérbe szorítva ezzel a belső szabályozottság aktualizáltságát.

1.5. Humán-erőforrás

A humán-erőforrás gazdálkodással kapcsolatos terv az elemi költségvetés része, mely számszaki adatokat tartalmaz az engedélyezett létszámmal kapcsolatban.

Az önkormányzat célkitűzéseinek hierarchikus rendjét, azaz a stratégiai célokat az Alapító okirat, a ciklusprogram, a szervezeti felépítéseket a szervezeti és működési szabályzat, valamint az ügyrend tartalmazzák.

A dolgozók számára lebontott feladatokat, egyéni céljaikat a munkaköri leírások rögzítik.

Az önkormányzat, illetve annak hivatalának belső szabályzatai rendelkeznek a működéshez, gazdálkodáshoz kapcsolódó és pénzügyi kihatással bíró, jogszabályokban nem szabályozott kérdések tekintetében.

A célkitűzések teljesülésének mérésére működik:

- a folyamatba épített előzetes, utólagos és vezetői ellenőrzési rendszer,
- egyértelműen szabályozottak a vezetői hatáskörök és felelőségek,
- alkalmazzák a vezetői elszámoltathatóság rendszerét.

2. Kockázatkezelés

Kockázatkezelési szabályzattal a Mátramindszent Közös Önkormányzati Hivatala és a hozzá tartozó önkormányzatok, intézmények, a roma és szlovák önkormányzatok rendelkezik, mely tartalmazza a kockázati célokat, kockázati

elemek meghatározását, az alkalmazott kockázati elemek megnevezését, a kockázatok értékelésének módját, a kockázatok minősítésének rendjét, azonban annak működtetésére és dokumentálására figyelemmel kell lenni.

A költségvetési szervek esetében a kockázatkezelési rendszer kiépítése és működtetése a belső kontrollrendszer leggyengébb eleme. A kialakított kockázatkezelési rendszerek általában sablonosak, nem tükrözik kellően a költségvetési szervek sajátosságait, működtetésük nem biztosított, megmaradnak a „szabályzat” szintjén.

3. Kontrolltevékenységek

A kontrolltevékenységek mind a hivataloknál, mind a költségvetési szerveknél jelen vannak a szervezet egészében, annak minden szintjén, különböző intenzitással, különböző gyakorisággal, és mélységben. A megelőző (preventív) kontrollok szigorúan és megbízhatóan működnek, mint a kötelezettségvállalás, az utalványozás, ellenjegyzés. Szabályozott a szerződéskötések rendje és előzetes kontrollja is.

A feltáró (detektív) kontrollok a már bekövetkezett hibákat tárják fel, rámutatva a hiba, hiányosság előfordulásának tényén kívül a szervezetre gyakorolt már bekövetkezett hatásokra is. A már bekövetkezett nemkívánatos események kijavítására minden esetben helyrehozó (korrekciós) kontrollok szükségesek. A belső ellenőrzés által feltárt hibák és hiányosságok esetén az ellenőrzött szervezetek a hibák, problémák jellegétől függően, már az ellenőrzés ideje alatt megteszik a szükséges intézkedéseket a hibák kijavítására.

4. Információ és kommunikáció

Többnyire szabályozott a szervezeten belüli információáramlások útja, módja, de túl lassú. Jellemző a szóbeli utasítások, szóbeli beszámoltatások, írásbeli információ átadások, valamint az informatikai rendszerek keretében működtetett információmozgatás, visszakereshetőség és visszacsatolás rendszerek működtetése.

Az információs és kommunikációs rendszerről átfogó teljes körű szabályozással rendelkeznek a szervezetek, melynek fejlesztésére vonatkozóan a belső ellenőrzés szinte minden ellenőrzési témában élt javaslattal.

Az iktatási rendszer minősége, kezelhetősége, információs adattartalma

megfelelő, a feladatkiadással, valamint a feladatellátással kapcsolatos dokumentálás követelményének eleget tesz.

5. Monitoring

Monitoring stratégiával a szervezetek nem rendelkeznek. A tevékenységi célok megvalósításának nyomon követését a szokásos, és begyakorlott, a működési folyamatokba épített mindennapi operatív ellenőrzések biztosítják.

Kevésbé jellemző a tevékenység elvégzését követő azonnali beszámoltatás, inkább jellemző az időközönkénti beszámoltatás, a szóbeli beszámoltatás jelen van a gazdálkodás folyamataiban.

A külső ellenőrzések megállapításait, javaslatait a vezetők figyelembe veszik, azonban annak nyilvántartási rendszerének kialakításáról nem minden esetben gondoskodtak.

Fejleszteni célszerű a belső jelentéstételi rendszer működtetését, a szükséges feltételek megteremtésével, a különböző területeken alkalmazandó, ugyanakkor egymással szinkronban lévő indikátorok kidolgozásával.